

भक्तपुर नगरमा गणतन्त्र नभई मनपरीतन्त्र

भक्तपुर । देको मिवा इतापाके जग्गा एकीकरण आयोजनाबाट पीडितहरूले भक्तपुर नगरमा गणतन्त्र नभई मनपरीतन्त्र आएको आरोप लगाएका छन् । समितिले शुक्रवार रिपोर्टर्स क्लबमा पत्रकार सम्मेलन गर्दै भक्तपुर नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको देको मिवा इतापाके जग्गा एकीकरण आयोजनाले जग्गाधनीलाई उठीबास लगाउन खोजेको आरोप लगाउँदै संघर्ष समितिका अध्यक्ष याकमीले आयोजनाले २०६९ सालदेखि जग्गा रोक्का राखी अलपत्र पारेको गुनासो गरे । उनले आयोजनामा व्यापक अनियमितता भएको आरोप लगाए ।

भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित सो आयोजनाबाट पीडितहरूको संघर्ष समितिका अध्यक्ष याकमीले पिडितको ९ वटा माग रहेको जानकारी गराए । उनले ती माग सम्बोधन नगरे पुनः आन्दोलन गर्ने चेतावनीसमेत दिए । अध्यक्ष याकमीले भक्तपुरका मेयर र वडा अध्यक्षलगायतले उक्त आयोजनामा भइरहेको ढिलासुस्ती र अनियमितताको विरोध गरेको खण्डमा सिफारिसलगायत स्थानीय तहले दिने सेवा रोकिदिने लगायतका धम्की दिने गरेको आरोपसमेत लगाए । आफूहरू

उक्त आयोजनाको विरोधी नभएको बताउँदै आयोजनाको समर्थक भए पनि अन्यायको विरोधी भएको जनाए । समितिका सल्लाहकार रामभक्त सुवालले नगरपालिकाले गरेको उक्त प्लानिङ्ग व्यक्तिले गरेकोजस्तो पनि नरहेको टिप्पणी गर्दै नगरपालिकाले नियोजित रुपमा जग्गा एकीकरण गरेर त्यहाँका किसानहरूलाई उठीबास लगाउन खोजेको आरोप समेत लगाए । ‘सुन फल्ने जग्गामा आयोजना सञ्चालन गरेर त्यहाँको जग्गा सखाप पाउँ गएको अवस्था छ । व्यवस्थित गर्नुपर्ने प्लानिङहरु व्यवस्थित पनि छैन । नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको प्लानिङ व्यक्तिले गरेको प्लानिङ जस्तो पनि छैन’, उनले भने ।

आयोजनाको काम ढिला भएको कारण जग्गा धनीले अंशवण्डा गर्न, आफूलाई अप्ठ्यारो पर्दा बिक्री-वितरण गर्न, बैकमा धितो राख्नसमेत नपाएको उनले बताए । आयोजनाको डिपिआर ०७७ सालमा मात्र आएको र डिपिआरमा व्यापक चलखेल गरिएको पाइएको उनको दावी छ ।

संघर्ष समितिका सल्लाहकार सत्यराम त्वायनाले उक्त आयोजनामा साविकको सडक छेउमा जग्गा

भएका धनीहरूलाई भित्तामा जग्गा दिने र भित्तामा जग्गा भएका राजनीतिक दलका कार्यकर्ताहरूलाई सडक छेउको जग्गा दिएर पुरस्कार दिनेसम्मका काम भएको आरोप लगाए ।

संघर्ष समितिका उपाध्यक्ष एवं गुनासो अध्ययन तथा व्यवस्थापन उपसमितिका सदस्य सिद्धिनाथारण आचार्यले आयोजनाले आफूहरूका गुनासोलाई वास्ता नै नगरेको र दर्ता गर्नसमेत नमानेको बताए । ‘देको मिवा इतापाके जग्गा एकीकरण आयोजना पनि भक्तपुर नगरपालिकाबाट सञ्चालित आयोजना हो । हामीलाई यो आयोजनाले अन्याय गरेको अवस्था छ, उठीबास भएको छ । हाम्रो गुनासोहरु यो आयोजनामा दर्ता पनि गर्न मानेको छैन’, उनले भने ।

उक्त आयोजनाका सन्दर्भमा तत्कालीन शहरी विकास मन्त्री रामकुमारी भर्माको नियमनकारी निकाय काठमाण्डौँ उपत्यका विकास प्राधिकरणका कानुनविज्ञ, ईन्जिनियर र प्राविधिक सम्मिलित तीन सदस्यीय छानबिन समिति गठन गरेको संघर्ष समितिको भनाई छ । उक्त तीन सदस्यीय समितिले पीडितका गुनासा र मागहरू उपर राय तथा सुझाव

समेटिएको धारणासहितको प्रतिवेदन पेश गरेको भएपनि प्रतिवेदन कार्यान्वयनमा नआएको संघर्ष समितिले जानकारी दिए ।

नगरपालिकाबाट जारी नक्सा सिफारिस सर्जमिन एवं लिखत प्रमाणहरूको सम्मान हुनुपर्ने, मापदण्ड कायम भइसकेको सडक जोडिएका किताहरूमा बाटोको योगदान खारेज गर्नुपर्ने, भविष्यमा भवन पुननिर्माण गर्दा साविक अनुरूपनै भवन निर्माण गर्न पाउने सुनिश्चितता गर्नुपर्ने, पूर्वाग्राही जग्गा वितरण र पक्षपातपूर्ण कटौती खारेज हुनुपर्ने, सल्लाघारी-नगरकोट सडक नेपाल सरकारले मापदण्ड निर्धारण गरी आयोजना परिकल्पना अगावै फराकिलो गरिसकेकोले योगदान कटौती खारेजगरिनुपर्ने,उपभोक्ताहरूको निवेदन गुनासो दर्ता गरी सम्बोधन गर्नुपर्ने लगायतका माग समितिको रहेको छ ।

यसअघि नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको तीनवटा आयोजनामा अस्वभाविक ढङ्गले प्रत्येक आयोजनामा २०/२२ वर्ष भन्दा बढी समय लगाएको, सार्वजनिक जग्गा समेत प्लटिङ गरी बिक्री गरेको, लागत भन्दा धेरै गुणा बढी रकमको घडेरी बिक्री गरेको, खुल्ला क्षेत्र विभिन्न नाममा कब्जा गरिएको, खुल्ला क्षेत्र भनिएका जग्गा पछि बिक्री गरिएको, वितरण भएका घडेरीमा जग्गा नपुगेको, साँध सिमाना एकिन नभएको, पुर्वाग्रह राखी जग्गा वितरण गरेको, विभिन्न बहानामा अस्वभाविक जग्गा कटौती गरेको, हालसम्म शतप्रतिशत आयोजना सम्पन्न नगरी कर्मचारीमात्रै पालिरहेको आरोप समेत समितिले लगाएको छ ।

बहुमूल्य पत्थर ६ महिनादेखि प्रहरी कार्यालयमै

काठमाडौँ । गोरखामा व्यक्तिको घरबाट प्रहरी कार्यालय लगिएको बहुमूल्य पत्थर क्वार्ज क्रिष्टल गोरखा दरबारमा राख्ने भनी मन्त्रिपरिषदले गरेको निर्णय अबै कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । गोरखा नगरपालिका-७ सतिपीपलस्थित राममाया शाहीको घरबाट प्रहरीले बरामद गरेको ५४ किलोग्रामको सो पत्थर ३० साउनमा बसेको मन्त्रिपरिषद बैठकले गोरखा दरबारमा राख्ने निर्णय गरेको थियो ।

तर गोरखा दरबारमा राख्ने वा गोरखा संग्रहालयमा भन्ने विषयमा प्रष्ट निर्देशन नआउँदा अन्योल भएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी दिनेशसागर भुसालले बताए । ‘दरबारमा राख्ने भन्ने त भयो, तर माथिल्लो दरबारमा राख्ने कि तल्लो दरबार भन्ने यकिन गरेर आएको छैन, त्यसैले हामी पनि अन्योलमा छौँ’, उनले भने ।

यस विषयमा गृहमन्त्रालयले आफूसँग राय सल्लाह समेत मागेको उनले जानकारी दिए । उनले भने, ‘तल्लो दरबारमा राख्दा ठीक कि माथि दरबार भनेर गृहबाट मलाई सोध्नुभएको थियो, मैले गोरखा संग्रहालयमा राखौँ भने नयाँ पुस्तालाई अध्ययन अनुसन्धानका लागि सहयोग पुग्छ, राख्नका लागि छुट्टै कोठा पनि छ, तर धार्मिक हिसाबले पूजापाठका लागि हो भने माथिल्लो दरबारमा राख्न उपयुक्त हुन्छ किनकि तल पूजा गर्न मिल्दैन भनेर सुझाव दिएको थिएँ ।’

गोरखा सदरमुकाम माथिको पहाडमा रहेको गोरखनाथ गुफासँगै रहेको दरबारलाई माथिल्लो दरबार र सदरमुकाममा संग्रहालय राखिएको दरबारलाई तल्लो दरबार भनेर चिनिन्छ । कहाँ राख्ने भन्नेबारे प्रष्ट निर्देशन आए लगत्तै तोकिएको स्थानमा राखिने उनले जानकारी दिए । उक्त पत्थर राख्ने स्थानबारे निर्णय गर्न सम्बन्धित निकायमा आफूले सक्दो पहल गरिरहेको गोरखा नगरपालिकाका मेयर कृष्ण रानाले बताए । ‘हुंगाको विषयमा बुझ्न केही दिनअघि म आफैँ खानी तथा भूगर्भ विभाग गएको थिएँ, तर पत्र नआएकाले ढिला भएको हो । उनले भने, त्यहीँबाट गृहमन्त्रीलाई फोन पनि गरें, अब छिट्टै हुन्छ भनेर आश्वासन दिनुभयो’ ।

मन्त्रिपरिषदले गोरखा दरबारमा राख्ने निर्णय गरे पनि कुन दरबारमा भन्ने विषयमा बहस भइरहेको उनले जानकारी दिए । उक्त हुंगा कहाँ राख्दा उपयुक्त भन्ने विषयमा सबैसँग राय सुझाव लिएर त्यही अनुसार माथिल्लो निकायलाई सुझाव दिने उनको भनाइ छ । गृहमन्त्रालयका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टराईले हालसम्म हुंगा कहाँ राख्ने भन्ने नलागेकामा आश्चर्य प्रकट गरे ।

‘दुई महिनाअघि उद्योग मन्त्रालयमा भएको बैठकमा गृह मन्त्रालयको प्रतिनिधि भएर म गएको थिएँ । त्यहीबेला हुंगा कहाँ राख्दा उपयुक्त हुन्छ रिपोर्ट माग्ने त्यही आधारमा निर्णय गर्ने भन्ने थियो, अहिलेसम्म निर्णय भएको रहेनछ ?’ उनले आश्चर्य जनाए । यसबारे थप फलोअप गर्ने उनले बताए । उक्त हुंगा अहिले जिल्ला प्रहरी कार्यालयभित्रै राखिएको छ ।

लाखौँमा उक्त हुंगा किनबेच हुन लागेको सूचना पाएसँगै प्रहरीले राममाया शाहीको घरमा पुगेर उक्त हुंगा बरामद गरेको थियो । बरामद भएको दिनदेखि उक्त हुंगा प्रहरी कार्यालयमा नै छ । उक्त हुंगा दर्शनका लागि भन्दै प्रहरी कार्यालय पुग्नेको संख्या बढी नै रहेको छ । गोरखा आएका बेला उच्च पदस्थ व्यक्तिले पनि उक्त हुंगा निरीक्षण गर्ने गरेका छन् ।

यहाँ लाग्छ बेहुलीको मेला, बाबुआमाले नै बेच्छन् आफ्ना छोरी

एजेन्सी ? के तपाईंलाई थाहा छ संसारमा एउटा यस्तो देश छ जहाँ बेहुलीको मेला लाग्छ । जसरी बजारमा सामान बेचिन्छ, त्यसरी नै यो बजारमा केटीहरूको पनि व्यापार हुन्छ ।

तपाईंले संसारमा धेरै प्रकारका बजारहरू देख्नु भएको छ । कतै तरकारी बेचिन्छ त कतै प्रयोगका सामान । यस्ताँ धेरै बजारहरू छन् जहाँ पुराना चीजहरू मर्मत गरेर बेचिन्छन् । मानिसहरू त्यस्ता बजारहरूमा जान्छन् र आफूलाई चाहिने सामानहरू सस्तो मूल्यमा किन्छन् । तर के तपाईंले यस्तो बजारको बारेमा सुन्नु भएको छ जहाँ बेहुली बेचिन्छ ? हो, हामी मजाक गर्दैनौ । यस्तै दुलही बजार बुल्गेरियामा आयोजित हुन्छ, जहाँ दुलही बेचिन्छ ।

हामीले जुन दुलही बजारको कुरा गरिरहेका छौँ, त्यहाँ दुलही किनबेच हुने गरेको छ । सामान्यतया मानिसको किनबेचमा प्रतिबन्ध लगाइएको छ । तर यो बुल्गेरियामा खुलेआम गरिन्छ । दुलही बजारबाट किन्ने कानुनी मान्यता हो । मानिसहरू आफ्नो मनपर्ने केटी खोजेर बजारमा घुम्छन् । त्यसपछि बालिकाका आमाबुवासँग वार्गेनिङ गरेर किनेर घर लगेर लैजान्छन् । सबैभन्दा ठूलो कुरा के हो भने केटीलाई किनेर श्रीमतीको दर्जा दिइन्छ । बुल्गेरियाको यो दुलही बजार गरिव परिवारका लागि हो । गरिवीका कारण छोरीको बिहे गर्न नसकेका परिवारले छोरी बेच्न यो बजारमा ल्याउँछन् । अविवाहित केटाहरू आफ्नो परिवारसँग यो बजारमा घुम्छन् । यसपछि उनीहरूले आफ्नो मनपर्ने केटी छनोट गर्छन् । केटीको परिवारले छोरीको मूल्य तिर्छ । एक पटक सम्भौता फाइनल भएपछि, पुरुषले केटीलाई लैजान्छ ।

बुल्गेरिया सरकारले पनि यो बजार स्थापना गर्न अनुमति दिएको छ । यहाँ केटीहरूको मूल्य फरक छ । पहिले बिहे नगर्ने युवतीको मुल्य बढी छ । जबकि विधवा र सम्बन्ध विच्छेद गर्नेको मूल्य कम छ । यससँगै बजारका लागि पनि विशेष नियम छ । यसमा कलैदभी समुदायका मानिसले मात्रै छोरी बेच्न पाउँछन् । परिवार पनि गरिव हुनुपर्छ । धनी परिवारले आफ्ना छोरीलाई यो बजारमा बेच्दैनन् । साथै, केटी किन्ने पुरुषले उनीसँग विवाह गर्नु अनिवार्य छ ।

थिमि टाइम्स साप्ताहिक

— हामीले विश्वास एउटा कुरामा र काम अर्कै गर्यौं भने हामीलाई सुख कहिल्यै प्राप्त हुदैन ।

- फ्रेया स्टार्क

वर्ष १७ अङ्क १७ नै.सं. ११४४ २०८० मंसिर २० बुधबार
06 Dec. 2023 Wednesday

सम्पादकीय

गाउँहरू खाली गराएर स्मार्टसिटीको अवधारणा

विश्वव्यापी रूपमा वातावरणमा दिनानुदिन परिवर्तन हुँदै गइरहेको छ । यसले विश्व जगतलाई नै चिन्तामा पारेको छ । विश्वमा अतिविकसित राष्ट्रहरु पृथ्वीमा रहेको प्राकृतिक स्रोत र साधनको उपयोग गर्दै मानव जीवनलाई आधुनिकता तर्फ डोहोर्‍यादै छ । जसले मानव जीवनलाई त सहज बनाएको छ । यसले पृथ्वीको तापक्रम बढ्नुका साथै वातावरणीय प्रदुषणले अन्तराष्ट्रिय जगतमा रहेको मानव जीवनलाई खतराको दिशातर्फ धकेलेको छ । यसबाट अत्यविकसित राष्ट्र बढी मर्कामा परेको छ ।

यस्ता समस्याका बारेमा हुने राष्ट्रसघीय सम्मेलनहरू सामान्यतः समस्यामा ध्यानाकर्षणमै सीमित हुन्छन् । सदस्य राष्ट्रहरू अनौपचारिक रूपमा सम्मेलनमा घोषणा पत्र जारी गर्दै सम्मेलनलाई औपचनरिकतामा मात्र पुरा गर्ने कार्यले पनि यस विषयमा ठोस प्रगति हुन सकेको देखिदैन । यसैले अधिल्लो साता संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई)मा आयोजित जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सम्मेलन (कोप-२८) पनि यसको अपवाद नवन्नु अस्वाभाविक होइन ।

सम्मेलनमा नेपालले प्रधानमन्त्री तहमै सहभागिता जनाएको थियो । नेपालले सो सम्मेलनमा जलवायु परिवर्तनको विषयलाई गम्भीरतापूर्वक लिएको सन्देश प्रवाह गरेको छ । तर देशको परिस्थिति भने बेग्लै रहेको छ । विगतमा जस्तै सम्मेलनका सहभागीहरूको ध्यान सम्बन्धित विषयप्रति भन्दा युएईको सयरमा बढी गएको हुनसक्ने मनगो उदाहरण देखिएको छ ।

तर पनि, सम्मेलनमा सम्बोधनका क्रममा नेपाली प्रतिनिधि मण्डलका नेता प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले नेपाली नागरिकले जलवायुजन्य सङ्कट भोग्नु परेको विषयको भने उठान गरेका छन् । कार्वन उत्सर्जनमा नेपालको भूमिका नभए पनि त्यसबाट प्रकृतिमा परेको नकारात्मक प्रभाव भने नेपाली जनताले भोग्नुपरेको गुनासो गर्दै उनले विश्वको ध्यानाकर्षण गर्ने प्रयास गरेका छन् ।

यसबाट, जलवायु परिवर्तनका लागि जिम्मेवार मानिएका विश्वका अतिविकसित राष्ट्र तथा ठूला प्रदूषकहरूको ध्यान जानेछ । कार्वन उत्सर्जन घटाउँदै लगेर तापक्रम वृद्धिको गति पनि कम गर्ने प्रतिबद्धताप्रति सबै गम्भीर र इमानदार हुनेछन् । विश्व मञ्चमा नेपालले एकलै गर्नसक्ने सम्भवतः यति नै हो ।

जलवायु परिवर्तनवाहेक पनि वातावरण संरक्षणका अरू धेरै पक्षमा भने नेपालले एकलै गर्नसक्ने थुप्रै कामहरू छन् । कार्वन उत्सर्जनका विषयमा चर्का कुरा गर्ने हामी आफैँले गरेका विनाश र त्यसले जनतामा परेको असरका सम्बन्धमा भने उदासीन र अनभिज्ञ ढोँखिएका छौँ । यस्तो दोहोरो चरित्रले नेपालको भलो हुँदैन ।

कार्वन उत्सर्जन नियन्त्रणका पक्षमा नैतिक दबाव दिने हो भने हामीले वातावरणमा मानवीय कारणबाट भइरहेको ह्रास नियन्त्रण गर्न गम्भीर हुनुपर्छ । पहाड खनेर ढुङ्गा बेच्ने योजना वार्षिक नीति र कार्यक्रममा समावेश गर्ने वा दर्ता गर्नेजस्तो सामान्य प्रक्रियामा वर्षौं अल्झाएर बिजुली बस चल्न नदिने सरकारले कुन नैतिकताले अन्यत्र औँला उठाउने ?

संसारभर नै समाजवादी र पुँजीवादीहरूले प्रकृतिको दोहनलाई प्रगति मान्दै अगाडि बढेका छन् । उपभोक्तावादी जीवन शैली यसैको उपज हो । र कार्वन उत्सर्जनलगायतका प्रकोपहरूको कारक पनि त्यही उपभोक्तावाद नै हो ।

नेपालका शासकहरू साँच्चै नै जलवायु परिवर्तनलगायतका वातावरणीय समस्याप्रति गम्भीर बनेका भए वातावरण संरक्षणका लागि पहिलो प्राथमिकता दिएका हुन्थे । आफूले गर्ने कार्वन उत्सर्जन घटाउँदै लैजाऊन् । अहिले देशमा प्रकृतिक स्रोत र साधनको दोहन भइरहका छन् विकासका नाममा पहाडलगायतमा डोजर चलाउने कार्यले तिब्रता पाएको छ । विकास निर्माणको नाममा प्रकृतिमा रहेका हरित क्षेत्रको विनासमा रुखहरू ढाल्ने काम बढी रहेको छ भने मानिसहरूलाई शहर केन्द्रित बनाउने नीति अन्तर्गत गाउँ वस्तीहरू खाली गराएर स्मार्टसिटीको अवधारणा ल्याउँदै मानिसलाई शहर केन्द्रित बनाउने नीति सरकारले ल्याएको छ । यी प्रकृतिमाथि तिनले गरेका नीतिहरू तत्काल बन्द गर्न आवश्यक छ । तब मात्र विश्व मञ्चमा जलवायु परिवर्तनमा देखिएको र यसले प्रकृतिमा पारेको असर प्रति विश्वको ध्यान खिचन र दवाव सिर्जना गर्न सकिन्छ !

बुद्धिजीवीहरू किन गर्छन् पुँजीवादको विरोध ?

- मुराहरि पराजुली

सामान्यतया अक्षर खेलाउनेहरूलाई बुद्धिजीवी भनिन्छ । जीविकोपार्जनका लागि उनीहरू शारीरिक परिश्रम गर्दैनन्, बुद्धिको भरमा बाँच्छन् । विश्वभर, विगतदेखि वर्तमानसम्म यो समूहका अधिकांश मान्छेको साभा चरित्र भनेको पुँजीवादको चर्को विरोध गर्नु हो ।

अरू पेसा-व्यवसायका मान्छे पनि पुँजीवादको आलोचना गर्छन् । तर कथित बुद्धिजीवीको विरोध असमानुपातिक हुने गरेको छ । अर्थात् बुद्धिजीवीहरूमाथि भएको भनिएको अन्यायभन्दा त्यो समूहको विरोध चर्को हुन्छ । आफू समाजको 'श्रेष्ठ' सदस्य भएको नाताले पुँजीवादको विरोध गर्नु आफ्नो कर्तव्य हो भन्ने उनीहरूलाई लाग्छ ।

सबै बुद्धिजीवी पुँजीवादलाई घृणा गर्छन् भन्ने होइन । जसले विरोध गर्छन्, उनीहरूले पुँजीवादमा धेरै किसिमका खोट देख्छन् ।

उनीहरूले औल्याउने पुँजीवादको पहिलो खोट हो आर्थिक असमानता ।

बुद्धिजीवीहरू पुँजीवादले आय र सम्पत्तिमा असमानता निम्त्याउँछन् भन्छन् । पुँजीवादी प्रणालीले धनीहरूलाई फ्न धनी बनाउँछ । उनीहरूलाई लाग्छ – आर्थिक असमानता अन्य किसिमका असमानताको जननी हो, अनैतिक हो ।

उनीहरूका धारणा अनुसार पुँजीवादको मूल चरित्र शोषण हो । पुँजीवाद नाफाको बरिपरि घुम्छ । एक मात्र उद्देश्य 'नाफा' बाट परिचालित हुने बजार अर्थतन्त्रमा पुँजीपतिले श्रमिकको शोषण गरेकै हुन्छ । श्रमिकको शोषणबाहेक नाफा कमाउने अर्को कुनै उपाय छैन ।

माथिका तर्कहरू फितला बन्दै गएपछि आलोचकहरू अहिले वातावरणीय विनाशको दोष पुँजीवादलाई दिन थालेका छन् । पुँजीवाद निरन्तर वृद्धि र उपभोगमा आधारित व्यवस्था हो र यसले स्रोतको अत्यधिक दोहन गरी वातावरणीय विनाश निम्त्यायो भन्ने उनीहरूको नयाँ तर्क छ ।

उनीहरूको अर्को तर्क – पुँजीवादको जोड तात्कालिक लाभमा हुन्छ । यसले समाजलाई सुसंगठित बनाउँदैन, अराजक बनाउँछ । क्षणिक लाभमा अडिएको यो व्यवस्था राजनीतिक, सामाजिक र आर्थिक स्थिरताका लागि हानिकारक छ ।

उनीहरूले पुँजीवादमाथि लगाउने अर्को आरोप – यसले मानवीय मूल्यमान्यता, नैतिकता, आदर्शहरूलाई व्यापारिक वस्तुमा परिणत गर्छ । सबैथोक बजारयोग्य उत्पादनमा परिणत भएपछि मानवीय मूल्य, परम्परा तथा संस्कृति नष्ट हुन्छ ।

उनीहरूका अनुसार पटकपटक देखा पर्ने आर्थिक संकट (बजार असफलता) पुँजीवादको उत्पादन हो । आर्थिक संकट पुँजीवादी व्यवस्थामा मात्र देखा पर्छ । स्रोतहरूको कुशल व्यवस्थापन गर्ने प्रणाली पुँजीवाद होइन । कुशल आर्थिक व्यवस्थापन गर्न नसक्ने यो प्रणालीले मान्छेको ज्ञान लिन्छ,

घरबारबिहीन बनाउँछ, बेरोजगार बनाउँछ ।

यस्तै भनाइ अधि सारेर पुँजीवादको चर्को आलोचना गर्नेमा सबभन्दा अगाडि आउने नाम जर्मन दार्शनिक कार्ल मार्क्सको हो ।

उनले पुँजीवाद शब्दको प्रयोग गरेनन् तर श्रमिक वर्गको शोषणमा उभिएको 'पुँजीवादी उत्पादन प्रणाली' लाई समाजवादले प्रतिस्थापन गर्ने बताए ।

सन् १८४८ मा तयार पारिएको 'कम्युनिस्ट म्यानिफेस्टो' मा मार्क्स र एंगेल्सले 'बुर्जुवाहरूले आफ्नो चिहान आफैँ खन्ने काम गर्दै आइरहेका छन्' भनेर उल्लेख गरेका छन् । पछि मार्क्सले श्रमको अतिरिक्त मूल्य सिद्धान्तलाई टेको बनाएर यो कथन पुष्टि गर्ने असफल प्रयास गरेका थिए ।

'थेसेस अन फायरबाख' मा मार्क्सले एक वाक्य लेखेका छन् – दार्शनिकहरूले अहिलेसम्म संसारलाई विभिन्न तरिकामा व्याख्या मात्र गरेका छन्, खासमा गर्नुपर्ने (संसारलाई) परिवर्तन हो ।

म्यानिफेस्टो र मार्क्सका अरू कृतिमा प्रयोग भएका यस किसिमका वाक्य संरचनाले तत्कालीन युरोपका पढे-लेखेका धेरै युवाहरूलाई रोमाञ्चित बनायो ।

रूसी नेता भ्लादिमिर लेनिनले पुँजीवाद 'पतनशील प्रणाली' हो र मार्क्सले प्रक्षेपण गरेको पुँजीवाद ढल्ने समय आइसकेकाले क्रान्तिकारीहरूले 'अन्तिम धक्का' दिनुपर्ने दावी गरेका थिए ।

लेनिनले अशिक्षित सर्वहारा वर्ग र सहरी औद्योगिक मजदुर हरूलाई क्रान्तिमा समाहित गर्नका निम्ति समाजवादी विचारधाराका जटिलताहरू व्याख्या गर्न बुद्धिजीवीहरूको सक्रिय सहभागिता अपरिहार्य रहेको बताएका थिए । उनका अनुसार श्रमिक वर्ग आफ्नै प्रयासले ट्रेड युनियन चेतनाको विकास गर्न मात्र सक्षम हुन्छ । त्यसबाट प्राप्त हुने सीमित सामाजिक तथा आर्थिक लाभहरू बढाएर लैजानुपर्छ भन्ने उनको आग्रह थियो ।

इटलीका कम्युनिस्ट नेता एन्टोनियो ग्राम्सी बुद्धिजीवीले ज्ञान सिर्जना र संरक्षण गर्छन् भन्ने विश्वास गर्थे । उनीहरू नै विभिन्न सामाजिक समूहका प्रवक्ता हुन् र सामाजिक हितका पक्षमा बोल्छन् भन्थान्थे । बुद्धिजीवीहरूले आफूलाई शासक वर्गबाट स्वायत्त राख्छन् भन्ने पनि उनको विश्वास थियो ।

कम्युनिस्ट मात्रै होइन, बौद्धिक कर्ममा लागेका र सामूहिकतावादको मोहपासमा परेका धेरै समाजवादीहरू पुँजीवादको आलोचना गर्थे । कम्युनिस्टहरू भन्दा फरक ढंगले प्रसिद्ध नाट्यकर्मी जर्ज बर्नाड शा, समाजशास्त्री म्याक्स वेबर, लेखक टिएस इलिएट, एजरा पाउन्ड, वाइवी यिट्स, चार्ल्स डिकेन्स, भर्जिनिया वुल्फ, इएम फोस्टर, बर्टान्ड रसेल, रोबर्ट ओवेन लगायतले पुँजीवादको विरोध गरेका थिए ।

प्रचलित व्यवस्थामै क्रमिक

सुधार गरेर बलियो सरकारले उत्पादनका साधनमाथि नियन्त्रण राख्दै योजनाबद्ध ढंगले जनताका पक्षमा काम गर्न सक्छ भन्ने उनीहरूको विश्वास थियो ।

अहिले पनि बौद्धिक समुदायमा अमेरिकी लेखक नोम चम्स्की, फ्रान्सेली प्राध्यापक थोमस पिकेटी, कोरियाली प्राध्यापक हा जुन चांग, क्यानडियन अधिकारकर्मी नाओमी क्लेन, भारतीय लेखक अरून्धती रोय पुँजीवादको विरोधका लागि चर्चित नाम हुन् ।

यहाँनैर चाखलाग्दो विषय के भने – किसान, मजदुर लगायत श्रमिक वर्गको शोषण गर्छ भनेर पुँजीवादको चर्को विरोध गर्नेहरू कोही पनि शारीरिक परिश्रम गरेर जीविकोपार्जन गर्ने परिवारमा जन्मे-हुर्केका होइनन् । उनीहरू कसैलाई पनि श्रमिक वर्गको दुःख के हो भन्ने आत्मअनुभव थिएन ।

युनिभर्सिटी अफ क्यालिफोर्नियामा राजनीति शास्त्रका प्राध्यापक पिटर एच स्मिथका अनुसार ८६ प्रतिशत बुद्धिजीवी सम्बद्ध समाजको उच्च तथा मध्यम आय वर्गबाट आउँछन् । उनको अध्ययनले १४ प्रतिशत बुद्धिजीवीको पृष्ठभूमि श्रमिक वर्गसँग जोडिएको देखाएको थियो ।

बुद्धिजीवीको यही पृष्ठभूमि एउटा कारण हुन सक्छ जसले पुँजीवादको असमानुपातिक विरोधलाई बढावा दियो । केहीले गरिबी र अभावलाई रोमाञ्चक बनाए र यसको समाधानका लागि स्वैर काल्पनिक उपाय अगाडि सारे । यसरी मूर्त समस्याको अमूर्त समाधान खोज्दै अगाडि बढाइएका राजनीतिक अभियान टुंगोमा पुगेनन् । आम जनताको जीवनमा परिवर्तन ल्याउन सकेनन् ।

त्यस्तै काल्पनिक उपायमध्येको एक समाजवादको आकर्षण उत्कर्षमा रहेका बेला सन् १९४९ मा बुद्धिजीवीहरूलाई अस्ट्रियाली दार्शनिक एफ ए हायकले सामूहिकतावादी भ्रम सच्याउन आह्वान गर्दै एउटा किताब लेखेका थिए ।

'द इन्टेलेक्चुअल एन्ड सोसलिज्म' शीर्षकको उक्त किताबमा बुद्धिजीवीहरूको समूहलाई एउटा छपनीको संज्ञा दिइएको छ । आधुनिक समाजमा त्यो छपनीबाट छानिएपछि मात्र नयाँ ज्ञान र विचार जनस्तरमा पुग्छ भन्ने उनको तर्क छ । त्यसैकारण समाजवाद जस्तो नियोजित प्रणालीप्रति बुद्धिजीवीको आस्था समग्र मानव समाजको स्वतन्त्रताका लागि ठूलो जोखिम भएको उनले औल्याएका थिए ।

बुद्धिजीवीहरूले कोरा आदर्श र पूर्ण रूपमा काल्पनिक कारणहरूलाई आधार बनाएर समाजवादको बकालत गरिरहेको उनको दावी थियो । उनले पत्रकार, शिक्षक, मन्त्री, सार्वजनिक वक्ता, रेडियो टिप्पणीकार, कलाकार, लेखक तथा कार्टुनिस्टलाई बुद्धिजीवीको वर्गमा राखेका थिए ।

अमेरिकी अर्थशास्त्री मिल्टन फ्रिडम्यान बुद्धिजीवी र व्यापारीको हस्तक्षेपले पुँजीवादलाई कमजोर बनाउँछ भन्थे ।

व्यापारीहरू सत्ताधारीलाई प्रभावमा पारेर विशेष आर्थिक एकाधिकार प्राप्त गर्ने ध्याउन्नमा लाग्दा पुँजीवाद विकृत हुने उनको तर्क थियो । अधिकांश बुद्धिजीवी समाजवादी आदर्शमा ढुवेकाले सामाजिक तथा आर्थिक यथार्थ तथ्यगत रूपमा देख्ने सक्दैनन् भन्ने फ्रिडम्यानको आरोप थियो । अर्का अमेरिकी अर्थशास्त्री थोमस सोवेलले बुद्धिजीवीमा तीन गुण (शिक्षित, सिर्जनशील र कलात्मक) हुनुपर्ने बताएका छन् ।

शिक्षित व्यक्तिले कम्तीमा आफ्नो क्षेत्रको जटिलभन्दा जटिल अवधारणा बुझेको हुन्छ – व्याख्या गर्न सक्छ । बुद्धिजीवी सिर्जनशील हुन्छ – उसले साहित्य, दर्शन, कला, चिकित्सा, विज्ञान लगायत क्षेत्रमा सांस्कृतिक पुँजी निर्माण गर्छ । यसैगरी बुद्धिजीवीमा सौन्दर्य चेत हुन्छ – उसको प्रस्तुति र अभिव्यक्ति कलात्मक हुन्छ ।

यी गुण बिसँएर विश्वविद्यालयले उत्पादन गर्ने शिक्षित अभिजातलाई मात्र बुद्धिजीवी मानिने आमप्रवृत्तिप्रति सोवेलले आफ्नो किताब 'इन्टेलेक्चुअल एन्ड सोसाइटी' मा असन्तुष्टि जनाएका छन् ।

उनका अनुसार यही शिक्षित अभिजात वर्ग आफ्नो क्षेत्रभन्दा बाहिर गएर बोल्छन् । एउटा प्रभाव क्षेत्र (प्रभामण्डल) बनाइराख्ने निरन्तर प्रयासमा हुन्छन् । र, त्यसबाट व्यावसायिक लाभको अपेक्षा गर्छन् । यही बर्गले पुँजीवादको सबभन्दा चर्को विरोध गर्छ ।

अमेरिकी मुक्तिवादी दार्शनिक रबर्ट नोजिकले सन् १९८६ मा 'बुद्धिजीवीहरू पुँजीवादको विरोध किन गर्छन्?' शीर्षकमा लेख लेखेका थिए । यो लेखको शीर्षक त्यसैबाट जुराइएको हो – यसमा धेरै नोजिकका कुरा परेका छन् ।

नोजिकका अनुसार बुद्धिजीवीहरू स्कुल वा कलेजमा जस्तै शैक्षिक कौशललाई आधार बनाएर बृहत समाजले उनीहरूलाई पुरस्कृत गर्नुपर्छ भन्ने ठान्छन् । तर पुँजीवादी समाजले त्यसो गर्दैन ।

पुँजीवादी समाजमा, बुद्धिजीवीहरूलाई आफूले अपेक्षा गरेभन्दा कम पारिश्रमिक पाइरहेको (अन्डरपेड) लाग्छ, त्यसैले उनीहरू रूष्ट हुन्छन् भन्ने नोजिकको पहिलो तर्क छ ।

पुँजीवादप्रति बौद्धिकहरूको वैमनश्य औपचारिक विद्यालय शिक्षा र पुँजीवादी समाजले व्यक्तिगत योगदानको मूल्यांकन गर्ने विधिमा रहेको भिन्नताका कारण सिर्जना भएको हो । अरू समूहका तुलनामा पुँजीवादी समाजमा बुद्धिजीवीहरूले आरामदायी जीवनको मजा लुटिरहेका हुन्छन् । तैपनि उनीहरूलाई आफ्नो अवमूल्यन भएको लागिरहन्छ । समाजवादी वा अरू सामूहिकतावादी तथा केन्द्रीयतावादी आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक प्रणालीमा मात्र आफ्नो सही मूल्यांकन हुने उनीहरू ठान्छन् ।

आर्थिक प्रतिकूलतामा उत्पन्न हुने तात्कालिक

बाँकी पेज ५ मा

बुद्धिजीवी.....

रोष बाहेक बुद्धिजीवीसँग तुलनायोग्य अरू सामाजिक-आर्थिक समूहका मान्छेले पुँजीवादको चर्को विरोध गर्दैनन् । यस हिसावले बुद्धीजीवीहरू अर्घला हुन् भन्ने नोजिकको भनाइ छ । नोजिकलाई बुद्धिजीवीहरूको पुँजीवाद विरोधले अचम्मित पार्छ । त्यसैले लेखमा त्यसको जवाफ खोज्छन् ।

मार्क्सले जस्तै नोजिकले अक्षर कुँदने वा खेलाउने मान्छेको समूहलाई बुद्धिजीवी भनेका छन् । बुद्धिजीवीले आफ्नो पेसामा अक्षरको कारोबार गर्छन्, अक्षर प्रवाहलाई आकार दिन्छन् । त्यो आकार रूचाउने ग्राहक जति हुन्छन्, बुद्धिजीवी त्यति नै प्रतिष्ठित हुन्छन् । यी अक्षर खेलाउनेहरूमा कवि, उपन्यासकार, समालोचक, पत्रकार र प्राध्यापक पर्छन् ।

नोजिक हायकले जस्तो संख्या खेलाउने, प्रसारण गर्ने वा दृश्य माध्यममा काम गर्ने चित्रकार, मूर्तिकार, क्यामराम्यानलाई विरोधी बुद्धिजीवीको वर्गमा राख्दैनन् । उनका अनुसार अक्षर खेलाउनेले जस्तो यी पेसाका मानिसले पुँजीवादको चर्को विरोध गर्दैनन् । बरू अक्षर खेलाउने विरोधीहरू निश्चित पेसागत क्षेत्रमा भेटिन्छन् – प्राज्ञिक, मिडिया र कर्मचारीतन्त्रमा ।

अक्षर खेलाउने बुद्धिजीवीहरू पुँजीवादी समाजमा खाइखेली गरिरहेका हुन्छन् । उनीहरूलाई नयाँ विचार बनाउने, पहिल्याउने, प्रचार गर्ने, पढ्ने र छलफल गर्ने व्यापक स्वतन्त्रता हुन्छ । उनीहरूको पेसागत सीपको माग उच्च हुन्छ । आम्दानी औसतभन्दा धेरै माथि हुन्छ ।

त्यसो भए किन उनीहरू पुँजीवादकै बढी विरोध गर्छन्? बुद्धिजीवीहरू आफू समाजमा सबभन्दा मूल्यवान, सबैभन्दा प्रतिष्ठित, शक्ति सम्पन्न, सबभन्दा धेरै पुरस्कृत व्यक्ति हुनुपर्ने अपेक्षा गर्छन् । आफूलाई हकदार नै मान्छन् । तर सामान्यतया पुँजीवादी समाजले बुद्धिजीवीको अपेक्षा बमोजिम कदर गर्दैन ।

बुद्धिजीवीको अपेक्षा विपरीत पुँजीवादी समाजले 'प्रत्येकलाई उसको योग्यता वा उसले सिर्जना गर्ने मूल्य अनुसार वितरण गर्ने' सिद्धान्त पछ्याउदैन । बजारले उसलाई त्यति दिन्छ, जति उसले अरूको माग पूरा गर्ने गरी सिर्जना गरेको हुन्छ । कति दिने भन्ने कुरा कति माग छ र कति परिमाणमा वैकल्पिक आपूर्तिका स्रोत उपलब्ध छन् भन्नेमा निर्भर गर्छ ।

असफल उद्यमी वा मजदुर पनि अक्षर खेलाउने बुद्धिजीवी जस्तो पुँजीवादी व्यवस्थाका दुश्मन हुँदैनन् । बृहत बजार समाजले मान्यता नदिएको श्रेष्ठताको भावका कारण पुँजीवादप्रति बुद्धिजीवीमा शत्रुता

उत्पन्न हुने नोजिक बताउँछन् । यो परम्परा कहिलेदेखि सुरू भयो भन्ने सवालमा नोजिक अगाडि थप्छन् – होमो सेपियन्सले विचार आदानप्रदान गर्न थालेदेखि नै आफ्नो कर्मलाई सबभन्दा मूल्यवान भएको दाबी गर्दै आएको छ । प्लेटोले तार्किकतालाई साहस र भोक (शारीरिक आवश्यकता) भन्दा माथि राख्थे र दार्शनिकहरूले शासन गर्नुपर्छ भन्थे । एरिस्टोटलले बौद्धिक चिन्तनलाई उच्चतम मानवीय गतिविधि मानेका थिए । अहिले पनि बौद्धिक गतिविधिलाई सबभन्दा उच्च मूल्यांकन गरिन्छ । किनकी, यस्तो मूल्यांकन विधि तय गर्ने व्यक्ति फेरि बुद्धिजीवी नै थिए ।

सिकार वा शासन गर्ने वा अरू पेसा-व्यवसाय गर्ने वा कुनै मनोरञ्जनमा लिप्त मान्छे जसले लेखपढ वा चिन्तनलाई भन्दा अन्य चिजलाई बढी मूल्यवान ठान्थे, उनीहरूले मेरो क्षेत्र उत्तम हो भन्ने किसिमले स्थायी लिखित अभिलेख राख्ने कष्ट गरेनन् । बुद्धिजीवीले मात्र कुन काम उत्कृष्ट हो भन्ने 'सिद्धान्त' बनाए ।

नोजिक भन्छन् – बुद्धिजीवीहरूमा आफू उत्कृष्ट हुँ भन्ने भाव विद्यालयबाट आयो । सभ्यताको विकाससँगै किताबी ज्ञानको महत्त्व बढ्दै जाँदा, वालवालिकालाई कक्षाकोठामा राखेर पढाउने र किताबी ज्ञान दिने विद्यालय शिक्षाको संस्कृति फैलियो । विद्यालय वालवालिकाको मनोवृत्तिलाई आकार दिने परिवार बाहिरको प्रमुख संस्था बन्न पुगे ।

त्यहाँ बुद्धिजीवीहरू सफल भए । त्यहाँ उनीहरूलाई अरूभन्दा उत्कृष्ट भनेर मूल्यांकन गरियो । उनीहरूको प्रशंसा गरियो । पुरस्कृत गरियो । उनीहरू शिक्षकका प्रिय भए । विद्यालयले उनीहरूलाई तिमीहरू 'श्रेष्ठ' हो भन्यो ।

तर बृहत् बजार समाजले फरक पाठ सिकाउँथ्यो । त्यहाँ सबभन्दा ठूलो पुरस्कार सबभन्दा वाचाललाई दिइएन । त्यहाँ बौद्धिक सीपहरू सबभन्दा मूल्यवान हुनपर्छ भन्ने भएन ।

अनि विद्वतालाई सबभन्दा मूल्यवान र पुरस्कारका लागि योग्य वा मुख्य हकदार भन्ने पाठ सिकेर आएका बुद्धिजीवीले समग्रमा पुँजीवादी समाजलाई तिरस्कार किन नगरून् जसले उनीहरूलाई 'न्यायपूर्ण धरातल' बाट वञ्चित गर्छ र उनीहरूको श्रेष्ठतालाई चुनौती दिन्छ, त्यसको विरोध किन नगरून्

सामान्य समाजले प्रदान गर्न सक्ने उच्चतम पुरस्कार (धन, प्रतिष्ठा) का लागि बुद्धिजीवीले आफूलाई हकदार मान्छन् भन्नुको मतलब सबै बुद्धिजीवीले ती पुरस्कारलाई श्रेष्ठतम वस्तु मानेका हुन्छन् भन्ने होइन । उनीहरूले बौद्धिक गतिविधिको आन्तरिक पुरस्कार (स्वान्तः सुख)

वा युगौसम्मको नामलाई बढी महत्त्व दिएका हुन सक्छन् ।

तैपनि, थोरै नै भए पनि उनीहरू आमसमुदायबाट पाउनुपर्ने उच्चतम तथा श्रेष्ठ प्रशंसाको हकदार आफूलाई ठान्छन् ।

नोजिकले बौद्धिकहरूको खल्ती भरिने वा अन्य किसिमबाट उनीहरूकहाँ व्यक्तिगत रूपमा पुग्ने पुरस्कारलाई जोड दिएका छैनन् ।

'आफूलाई बौद्धिकका रूपमा चिनाउँदै आएका उनीहरूलाई बौद्धिक गतिविधिलाई धेरै मूल्यवान नठानिएको र पुरस्कृत नगरिएको तथ्यले क्रुद्ध बनाउन सक्छ,' नोजिक भन्छन् ।

बुद्धिजीवीहरू सम्पूर्ण समाज एउटा ठूलो विद्यालय जस्तो होस्, जहाँ आफूले राम्रो गरेको र प्रशंसा पाएको जस्तो वातावरण होस् भन्ने चाहना गर्छन् । विद्यालयको वरीयतामा शीर्ष स्थानमा भएकाहरूले त्यो लघु समाजमा मात्र नभई बृहत समाजमा पनि उच्च स्थानको हकदार दावी गर्छन् । अनि त्यो अर्को समाजको प्रणालीले उनीहरूलाई उनीहरूबाटै निर्धारित चाहना तथा अधिकार बमोजिम व्यवहार गर्न असफल हुँदा उनीहरू रिसाउँछन् ।

बौद्धिकहरूलाई बजारको 'अराजक र अव्यवस्था' भन्दा केन्द्रीय रूपमा संगठित वितरण संयन्त्र मार्फत वस्तु र पुरस्कार वितरण गर्ने तरिका बढी उपयुक्त लाग्नु अचम्मको कुरा होइन । केन्द्रको नियन्त्रणमा हुने नियोजित समाजवादी समाजमा बाँडफाँट भनेको विद्यालयमा शिक्षकले पुरस्कार वितरण गरे जस्तै हो

पुँजीवादी समाजले भने बाँडफाँटको अर्कै विधि अपनाएको हुन्छ । त्यहाँको बाँडफाँट विद्यालय परिसरको खेल मैदान, आँगन वा करिडोरमा सहपाठीबीचमा हुने विनिमय जस्तो हुन्छ । त्यहाँ विद्यार्थीले एकअर्काको मन जित्नु अनिवार्य हुन्छ ।

विद्यालयबाट उत्तीर्ण भएपछि त्यहाँका मापदण्डले मान्छेका मानक विश्वासलाई दीर्घकालसम्म असर गर्छन् । ती मापदण्ड मान्छेको चेतन तथा अवचेतन मनमा गढेर बसेका हुन्छन् । त्यसैले विद्यालय प्रणालीका मापदण्डमा सफल भएकाहरूले उनीहरूलाई विद्यालय समान सफलता नदिने भिन्न मापदण्डहरूको पालना गर्ने समाजसँग रिसाउनु अचम्मको कुरा होइन ।

बुद्धिजीवीलाई पुँजीवादी समाजमा विरोध गर्ने स्वतन्त्रता अन्य समाजमा भन्दा बढी हुने भएकाले पनि असन्तुष्टिका ध्वनीहरू सुनिने अर्को तर्क नोजिकले गरेका छन् – कम्युनिस्ट देशका बुद्धिजीवीले सत्ता र शासनप्रति पुँजीवादी समाजमा जस्तो असमानुपातिक वैरभाव राख्दैनन् ।

यसवाहेक लिंगीय, जातीय, पेसागत वा अन्य किसिमका पहिचान समूहका बीचमा समानता हुनुपर्छ भन्नेमा बुद्धिजीवीहरूले उत्तिकै जोड दिएका हुन्छन् त भन्ने प्रश्न नोजिकले गरेका छन् । उनले अरू किसिमका समाज बन्द (निर्यान्त्रित) र पुँजीवादीलाई खुला भनेका छन् । खुला समाजमा

विद्यार्थीलाई जुनसुकै पेसा-व्यवसाय वा वृत्ति विकासका कुनै पनि क्षेत्र रोज्ने स्वतन्त्रता हुन्छ । खुला समाजमा उनीहरूले रोजेको क्षेत्र, सीप र कार्यकुशलताका आधारमा कस्तो आर्थिक सामाजिक हैसियत प्राप्त गर्छन् वा गर्नुपर्छ भनेर निर्धारण गर्ने कुनै निकाय हुँदैन । बन्द समाजले भने विद्यार्थीका महत्वाकांक्षालाई कलिलैमा निमोठिदिन्छ ।

खुला पुँजीवादी समाजमा विद्यार्थीलाई उनीहरूको प्रगति र सामाजिक गतिशीलता सीमित गर्ने गरी छिट्टै आफ्ना महत्वाकांक्षा त्याग्नु पर्दैन ।

यहाँ आर्थिक-सामाजिक संरचना सबभन्दा सक्षम, मूल्यवान र असीमित तवरले धेरै उपल्लो तहसम्म पुग्न सक्ने गरी निर्माण भएको हुन्छ ।

नोजिकले कुनै विद्यालयको प्रणालीले जति धेरै शैक्षिक सीपमा जोड दिन्छ, त्यहाँका बौद्धिकहरू वामपन्थी हुने सम्भावना त्यति बढी हुन्छ भन्ने अनुमान गरेका छन् ।

उदाहरणका लागि उनले फ्रान्सलाई अगाडि सारेका छन् । उनले लेखमा प्रस्तुत गरेका हाइपोथेसिस वास्तविक संसारबाट तथ्यांक संकलन गरी पुष्टि वा खारेज गर्न पनि आग्रह गरेका छन् ।

अस्ट्रियाली अर्थशास्त्री लुडविग भन मिजस बुद्धिजीवीहरूको विशेष असन्तुष्टि यसरी व्याख्या गर्छन् – बुद्धिजीवीहरू अन्य श्रमिकहरूभन्दा भिन्न तवरले पुँजीपतिहरूसँग सामाजिक रूपमा घुलमिल भएका हुन्छन् । पुँजीपतिहरूले भने उनीहरूलाई आफ्नै हाराहारीको समूहको रूपमा चिन्छन् तर, आफूभन्दा तल्लो दर्जामा राखेर अपमानित गर्छन् ।

त्यसैले पुँजीपतिहरूसँग सामान्य व्यावहारिक अन्तर्क्रिया गर्ने बुद्धिजीवीले अपमानित अनुभव गरेकै हुन्छन् । पुँजीपतिहरूसँग सामाजिक रूपमा घुलमिल नहुने बुद्धिजीवीहरू पनि उत्तिकै क्रुद्ध हुन्छन् ।

'बुद्धिजीवीहरूले आफ्ना तर्कहरूलाई समानतामा आधारित वा न्यायमूलक समाज स्थापनाका लागि उठाइएको भन्न खोजे पनि त्यसको वास्तविक जननी ईर्ष्या भाव हो,' मिजस भन्छन् ।

हाम्रा बुद्धिजीवी पनि अन्यत्रका भन्दा भिन्न छैनन् । समाजवादको मोहनीमा परेका हाम्रा केही बुद्धिजीवीमा उपकारवादी सोच हावी छ । गरिब र निमुखाको पक्षमा बोल्नुलाई उनीहरू आफ्नो नैतिक दायित्व भएको स्वाड पाछ्छन् । उनीहरूले पक्षधरता लिने भुइँमान्छेलाई विचरा ठान्छन् । ती विचराको समस्या समाधान पुँजीवादी व्यवस्थाले गर्न नसक्ने मात्र होइन, उनीहरूलाई विचरा बनाउने नै पुँजीवाद हो भन्ने उनीहरूलाई लाग्छ ।

यस किसिमको तर्कमा पुँजीवादप्रतिको गलत बुझाइ र गरिब तथा निमुखाको पीडामा समानुभूतिको पाखण्ड मिसिएको हुन्छ । व्यक्तिगत स्वतन्त्रता र स्वार्थलाई तिलाञ्जली दिएर बुद्धिजीवी मन, वचन, कर्मले अन्यायमा परेको वर्गको हितमा बौद्धिक अभ्यास गर्छन् भन्ने मान्न सकिँदैन । खबरहबबाट

जाडोमा चिसो वा तातो पानी पिउनु बढी फाइदाजनक ?

एजेन्सी । जाडो मौसम सुरु भई तापक्रम निरन्तर घटिरहेको छ । चिसो मौसममा मानिसहरु तातोपानी पिउने गरेको देखिन्छ । यो मौसममा मानिसहरु चिसो पानी पिउन सक्दैनन् । जाडोमा चिसो पानी पिउनाले स्वास्थ्य बिगानै उनीहरुको बुझाइ छ । तर मानिसहरु तातो वा मनतातो पानीलाई स्वास्थ्यका लागि फाइदाजनक मान्छन् । अब प्रश्न उठ्छ, के मानिसहरूले साँच्चै तातो पानी पिउने र चिसो मौसममा चिसो पानीबाट बच्ने ? यससँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण तथ्यहरू जानौं ।

हेल्थलाइनमा प्रकाशित प्रतिवेदनअनुसार जाडोमा चिसो वा तातो पानी पिउनाले शरीरलाई कुनै हानी हुँदैन । चिसो वा तातो पानी पिउनुले स्वास्थ्यलाई हानि पुऱ्याउँछ भन्ने कुनै वैज्ञानिक प्रमाण छैन । तर, यदि तपाईं रुघाखोकीबाट पीडित हुनुहुन्छ भने त्यस्तो अवस्थामा चिसो पानी पिउनु हुँदैन, अन्यथा तपाईंको स्वास्थ्य बिग्रन सक्छ । जाडोमा पनि सबैले सही मात्रामा पानी पिउनुपर्छ, जसले गर्दा डिहाइड्रेसन हुने खतरा हुँदैन । तर, यदि तपाईंलाई तातो पानी पिउने समस्या छ भने तपाईंले डाक्टरसँग परामर्श लिन सक्नुहुन्छ ।

अब तातो पानीको कुरा गरौं । धेरै अनुसन्धानले जाडो मौसममा तातो वा मनतातो पानी पिउनाले पाचन प्रणालीमा सुधार ल्याउने र शरीरबाट विपाक्त तत्व बाहिर निकाल्न मद्दत गर्ने कुरा पत्ता लागेको छ । तर, लामो समयसम्म तातो पानी पिउनाले तिर्खा कम लाग्छ र यस्तो अवस्थामा शरीरको हाइड्रेसन बिग्रन सक्छ । तसर्थ, पानी धेरै तातो हुनुहुँदैन र समय-समयमा पिउनु पर्छ, ताकि डिहाइड्रेसनबाट बच्न सकिन्छ । आयुर्वेदमा तातो पानी स्वास्थ्यका लागि निकै फाइदाजनक मानिन्छ ।

समग्रमा भन्न सकिन्छ कि जाडोमा मनतातो पानी पिउनु फाइदाजनक हुन्छ तर ताजा पानी पिउनाले पनि शरीरलाई कुनै हानी हुँदैन । यदि तपाईंलाई त्यस्तो लाग्छ भने यो सरासर गलत हो । यदि तपाईं रुघाखोकी वा फ्लूबाट पीडित हुनुहुन्छ भने फ्रिजमा राखेको चिसो पानी पिउनु हुँदैन भन्ने पक्कै पनि भन्न सकिन्छ । यसो गर्नाले नाक बन्द हुन सक्छ र समस्याको सामना गर्नुपर्ने हुन सक्छ । ताजा वा मनतातो पानी पिउने प्रयास गर्नुहोस् र हरेक दिन कम्तिमा २-३ लिटर पानी पिउनुहोस् ।

तौल घटाउने र मोटोपना हटाउन सकिने

एजेन्सी । विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्लुएचओ)का अनुसार विश्वभर २ अर्बभन्दा बढी मानिस बढी तौल वा मोटोपनबाट ग्रसित छन् । तथ्याङ्कअनुसार कम तौलका कारण मृत्यु हुनेको तुलनामा मोटोपनाका कारण बढी मानिसको मृत्यु हुने गरेको छ । मोटोपनाले मुटु रोग, मधुमेह, मृगौला फेल, कलेजो रोग जस्ता रोग निम्त्याउँछ । यद्यपी यो पनि सत्य हो कि यी मध्ये अधिकांश मानिस तौल घटाउन चाहन्छन् तर प्रयास गर्दा पनि मोटोपन घट्दैन । यस्तो अवस्थामा कसरी तौल घटाउने ? एउटा नयाँ अध्ययनले देखाएको छ कि क्रन्ची खाना अर्थात् क्रन्ची कडा खानाको उपभोग तौल घटाउन अचुक उपाय साबित हुन सक्छ ।

कडा र कुरकुरा चीजहरूः वजन घटाउने रहस्य डेली मेलका अनुसार अध्ययनलाई उद्भूत गर्दै भनिएको छ कि जब हामीले खानेकुरा बढी चपाउँछौं, हामीले चवाएभन्दा आधा छिटो खानुपर्छ किनभने चपाउन धेरै समय लाग्छ । यस कारणले गर्दा हामी चाँडै भरिएको महसुस गर्न थाल्छौं । अध्ययन अनुसार हामी यो भन्दा पाँच गुणा कम खान्छौं । यसको सीधा मतलब यो हो कि जब हामीले केहि बढी चपाउँछौं, समय लाग्छ र कम खाना पेटमा जान्छ, तर यसले पेट छिट्टै भरिएको महसुस गराउँछ । जे होस्, जब हामी कडा र कुरकुरा खान्छौं, तिनीहरूलाई चपाउन समय लाग्छ । जसका कारण हामी चाँडो खान सक्दैनौं । जबकि हामी अन्य चीजहरू छिटो खान सक्छौं ।

कडा खानाले छिटो पेट भरछ अध्ययनमा धेरै मानिसहरूलाई समावेश गरियो र उनीहरूलाई चार प्रकारको खाजा दिइयो । लंचमा दिइने खानाको बनावट जति कडा हुन्छ, खानालाई जतिसुकै प्रशोधन गरे पनि छिटो चपाउन गाह्रो हुने गरेको अध्ययनले देखाएको छ । कडा खानामा उमालेको भात र क्रन्ची सलाद दिइयो भने कम कडा खानामा कुखुरा आदि दिइयो । अन्य कडा वस्तुहरूमा स्याउ र कम कडा वस्तुहरूमा नरम आँप दिइयो । अध्ययनले पत्ता लगायो कि कडा खाना खाने मानिसहरूले अरूको तुलनामा ३०० क्यालोरी कम ऊर्जा पाए । अर्थात् कडा र कुरकुरा खाने कुराले हाम्रो पेट छिट्टै भरिन्छ र यसले क्यालोरी पनि घटाउँछ जसले तौल घटाउन मद्दत गर्छ । यद्यपि, यो ध्यान दिनु महत्वपूर्ण छ कि वजन कम गर्ने कुनै छोटो तरिका छैन । यसका लागि स्वस्थ खाना, नियमित व्यायाम, तनावमुक्त जीवन, पर्याप्त निद्रा आदि आवश्यक हुन्छ ।

संघीयता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, धर्मनिरपेक्षता, जातीय सद्भाव र ब्यवसायिकताका लागि

गुप्तचर

साप्ताहिक

सुम्निमा

THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रूपमा प्रकाशित भइरहेको सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार खोजी खोजी पढौं ।

प्रत्येक सोमबार भक्तपुरबाट प्रकाशित हुने

स्टार एक्सप्रेस

साप्ताहिक

खोजी खोजी पढौं ।

भ्रष्टाचार मुद्दाका पाँच जना फरार प्रतिवादी पक्राउ

काठमाडौं । भ्रष्टाचार (राजश्व रकम हिनामिना) कसूरमा दोषी ठहर भई फरार पाँच जना प्रतिवादी पक्राउ परेका छन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङबाट खटिएको प्रहरीले उनीहरूलाई सोमबार पक्राउ गरेको हो ।

पक्राउ पर्नेहरूमा विराटनगर महानगरपालिका-३ बस्नेहरु ४९ वर्षीय मणिराज दाहाल, ६३ वर्षीय कुमार बहादुर कटुवाल, ६३ वर्षीय टिकाराम अधिकारी, ३७ वर्षीय देवराज नेपाल र सोही महानगरपालिका-४ बस्ने ६४ वर्षीय नयराज नेपाल रहेका छन् ।

विशेष अदालत बबरमहल काठमाडौंको फैसलाबाट उनीहरूमध्ये मणिराजलाई ७ वर्ष ११ महिना २३ दिन कैद र ४ करोड ३४ लाख ५ हजार ५९४ रुपैयाँ जरिवाना, नयराजलाई ८ वर्ष कैद र १२ करोड ३५ लाख २९ हजार

र ३४२ रुपैयाँ जरिवाना, कुमार बहादुरलाई ६ वर्ष कैद र १ करोड १ लाख ६५ हजार ८१२ रुपैयाँ जरिवाना, टिकारामलाई ९ वर्ष कैद र २८ करोड १५ लाख ९३ हजार ८८४ रुपैयाँ जरिवाना र देवराजलाई ८ वर्ष ६ महिना कैद र २२ करोड ४५ लाख २७ हजार ६६७ रुपैयाँ जरिवाना फैसला भएको थियो । उनीहरूलाई फैसला कार्यान्वयनका लागि जिल्ला अदालतमा पेश गरिएको छ ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङले गत साउनदेखि हालसम्म जम्मा २ सय १५ जना फरार प्रतिवादीहरू पक्राउ गरि उनीहरूबाट कूल ८५ वर्ष १० महिना १५ दिन कैद र ६८ करोड ६८ लाख २६ हजार ७३२ रुपैयाँ जरिवाना असुल गरेको छ ।

त्यस्तै गरी बनेपा नगरपालिका-७ वकुटोल डेरा गरी बस्ने भारत महाराष्ट्र साडली घर भएका ३९ वर्षीय सचिन विभुते

अवैध सुन, चाँदी र नगदसहित पक्राउ परेका छन् । सचिनले आफ्नो कोठामा अवैध रूपमा सुन तथा चाँदी गाली बिक्री वितरण गरेको भन्ने सूचनाको आधारमा ईलाका प्रहरी कार्यालय बनेपाबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई सोमबार बेलुकी पक्राउ गरेको हो ।

उनको कोठाबाट बिल नभएको सुन जस्तो देखिने धातु २ सय ३५ ग्राम ९ मिलिग्राम तथा चाँदी जस्तो देखिने धातु १ केजी ९ सय १ ग्राम २६ मिलिग्राम र सोत नखुलेको नगद ५ लाख ७६ हजार १ सय ३५ नेपाली तथा २२ हजार भारतीय रुपैयाँ वरामद भएको छ । साथै डिजिटल तराजु, २ सय ग्रामको ढक्, माटोको बोचा १० थान, सुनको आकार दिने फलामको ढाला, माटोको मट्टी २ थान, मोबाइल २ थान, बैंक चेक २ थान लगायतका सामान समेत वरामद भएको छ ।

लगातार बढिरहेको छ सुनको मूल्य ? के अझै बढ्ला ?

काठमाडौं । पछिल्लो समय सुनको मूल्य निरन्तर बढिरहेको छ । केही दिनयताको सुनको बजार भाउ हेर्ने हो भने नेपालको इतिहासमै सर्वाधिक रथ्यो ।

सोमबार सुनको मूल्यले प्रतिटोला एक लाख २१ हजार १०० रुपैयाँको नयाँ रेकर्ड कायम गरेको थियो । तर, मंगलबार तोलामा २ हजार ४०० रुपैयाँ घटेको छ ।

तर, सुनको मूल्य अझै बढ्ने व्यवसायीहरू बताउँछन् । अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा सुनको मूल्य बढेसँगै स्थानीय बजारमा पनि त्यसको प्रभाव परेको देखिन्छ । नेपाली बजारमा गत कार्तिकमा सुनको मूल्य प्रतिटोला एक लाख १६ हजार ४५० रुपैयाँ पुगेर नयाँ रेकर्ड कायम गरे पनि त्यसपछि लगातार सुनको मूल्यमा गिरावट हुँदै आएको थियो ।

तर, पछिल्लो दुई हप्ता लगातार सुनको मूल्य उच्चरूपमा बढिरहेको छ । विश्वव्यापी अर्थतन्त्रमा मन्दी बढ्दै गइरहेको अवस्थामा सुनको मूल्यमा निरन्तर उतारचढाव छ । विश्वका लगानीकर्ताहरूले अन्य क्षेत्र भन्दा सुन सुरक्षित लगानीको रूपमा लिदाँ विश्व बजारमा सुनको मूल्य वृद्धि भएको जानकारीहरू बताउँछन् ।

नेपाल सुन चाँदी व्यवसायी महासंघका संस्थापक अध्यक्ष मणिरत्न शाक्यले अन्तराष्ट्रिय युद्ध, व्यापारमा मन्दी, मूल्यवृद्धि र उद्योगधन्दा समस्या परेको कारण लगानीकर्ताहरूको ध्यान सुनमा गएकाले सुनको मूल्य वृद्धि भएको बताए । उनले दुई, तीन हप्तादेखि उच्चरूपमा सुनको मूल्यमा वृद्धि हुनु रुस र युक्रेन युद्धको असर अन्तर

्राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा कायम रहनु, अमेरिका र चीनबीचको व्यापारिक युद्धको असर र प्यालेस्टाइन र इजरायलको युद्ध प्रमुख कारण देखिएको बताए ।

उनका अनुसार विश्वका ठूला लगानीकर्ताले विभिन्न क्षेत्रमा लगाएको लगानी डुब्ने चिन्ताले अन्य क्षेत्रमा लगाएको लगानी फिर्केर सुरक्षित लगानीका रूपमा सुनमा लगानी बढाइरहेका छन् । अध्यक्ष शाक्यले अमेरिकी फेडरल रिजर्व बैंकले केही दिन अगाडि निक्षेपको ब्याजदर बढाउन नसक्ने निर्णय गरेपछि निक्षेपमा भएको पैसा पनि बैंकबाट निकालेर सुनमा लगानी लगाए थालेको बताए ।

“विश्वका शक्तिशाली देशहरू युद्धहरूमा संलग्न हुनु, व्यापारमा ठूलो अन्तर आउनु, विश्वव्यापी रूपमा दिनप्रति दिन मूल्यवृद्धि हुँदै जानु र उद्योगधन्दाहरू फस्टाउने भन्दा पनि समस्यामा पर्न लागेको कारणले गर्दा सबैको ध्यान सुनमा गएको कारण पछिल्लो समय सुनको मूल्य उतारचढाव आएको आएको छ,” उनले भने ।

अहिले विगतमा सस्तोमा किनेको सुन मूल्य वृद्धि भएकाले विश्वभर नै बजारमा सुन किन्ने भन्दा बेच्ने वृद्धि भएकाले मंगलबार मूल्यमा गिरावट आएको उनको भनाइ छ । उनले नेपाली बजारमा पनि त्यसैको असर देखिएको बताए ।

उनका अनुसार नेपाली बजारमा मंसिर महिनाको विवाहको लगनको बेलामा विगतमा दैनिक ६० किलो खपत हुने थियो । तर, अन्तर्राष्ट्रिय बजार मूल्यको असरका कारण २० किलोमा झरेको थियो । अहिले दैनिक १० केजी मात्रै खपत भइरहेको छ ।

किम जोङ उन महिलासँग समर्थन खोज्दै

एजेन्सी । उत्तर कोरियाका नेता किम जोङले हालै देशभरका महिलाहरूलाई बोलाएर आफ्ना समस्याहरू सुनाएका छन् । उनले देशमा जन्मदर बढाउन अपिल गर्दै सरकारको प्रयासमा महिलाको सहयोग पनि मागे । आइतबार साँझ महिला सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै उनले यो पतन रोक्न हामी सबै मिलेर लाग्नुपर्ने बताए । कार्यक्रममा किमले भने,

‘जन्मदरमा आएको गिरावटलाई रोक्नु र बालबालिकाको राम्रो हेरचाह गर्नु हाम्रो पारिवारिक कुरा हो । सबै आमाहरू एकजुट भएर यो समस्याको समाधान खोज्नुपर्छ ।

वास्तवमा, उत्तर कोरियाको जन्मदर विगत १० वर्षदेखि लगातार घटिरहेको छ । यो अवस्था देशका लागि चिन्ताजनक छ । यद्यपि, उत्तर कोरियाको जनसंख्या

प्रवृत्तिको बारेमा जानकारी प्राप्त गर्न गाह्रो छ । उत्तर कोरियामा सन् २०२३ सम्ममा महिलाले जन्माउने बच्चाको औसत संख्या १.८ थियो । यो प्रजनन दर उत्तर कोरियाका केही छिमेकी देशहरूको तुलनामा पक्कै बढी छ, तर सरकार यो तथ्यांकलाई लिएर चिन्तित छ । उत्तर कोरियाका छिमेकी देशहरू पहिले नै यस्तै गिरावटसँग संघर्ष गरिरहेका छन् ।

उत्तर कोरियाको एक स्वास्थ्य वेबसाइटका प्रमुख आहन क्युङ-सुका अनुसार धेरै उत्तर कोरियाली परिवारहरू एकभन्दा बढी बच्चा जन्माउन चाहँदैनन् किनभने उनीहरूलाई लाग्छ कि बच्चाहरू, विद्यालय आदिलाई सहयोग गर्न धेरै पैसा खर्च हुनेछ ।

उत्तर कोरियाली सञ्चारमाध्यमका अनुसार सरकारले देशमा तीन वा सोभन्दा बढी बच्चा जन्माउने परिवारलाई निःशुल्क अन्न, अनुदान, निःशुल्क उपचारलगायतका विशेष सुविधा उपलब्ध गराउँदै आएको भए पनि मानिसहरू बढी सन्तान जन्माउनबाट जोगिरहेका छन् ।

यू-१९ एसिया कप खेल्ने नेपाली खेलाडीलाई बिदाइ

काठमाडौं । यू-१९ एसिया कप क्रिकेट खेल जाने राष्ट्रिय क्रिकेट टिमका खेलाडीलाई बिदाइ गरिएको छ ।

नेपाल क्रिकेट संघ क्यानले मंगलबार काठमाडौंमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा युवा तथा खेलकुदमन्त्री डिगबहादुर लिम्बू लगायत क्यानका पदाधिकारीले राष्ट्रिय क्रिकेट टिमका खेलाडीलाई बिदाइ गरेका हुन् । कार्यक्रममा मन्त्री लिम्बूले टिमका कप्तान देव खनाललाई राष्ट्रिय झन्डा हस्तान्तरण गरेका थिए ।

नेपाली टिम बुधबार यूई प्रस्थान गर्नेछ । आगामी शुक्रबारदेखि पुस १ गतेसम्म यूईमा चल्ने प्रतियोगितामा नेपाल समूह ‘ए’मा छ । नेपाल रहेको समूहमा अफगानिस्तान, भारत, पाकिस्तान रहेका छन् ।

समूह ‘बी’मा बंगलादेश, जापान, श्रीलंका र यूई छन् । नेपालले मलेसियामा सम्पन्न एसिसी यू-१९ प्रिमियर कपको उपाधि जित्दै एसिया कपमा स्थान बनाएको थियो ।

नेपाललाई सर्वाधिक २९ स्वर्ण

काठमाडौं । नेपालले सातौँ दक्षिण एसियाली कराँते च्याम्पियनसिपमा सर्वाधिक २९ स्वर्णपदकसहित शीर्ष स्थान हासिल गरेको छ । नेपालले २६ रजत र ६ कास्यपदक पनि जित्यो ।

त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप)को कभर्डहलमा भएको दुईदिने प्रतियोगितामा भारत २५ स्वर्ण, २२ रजत र १७ कास्यसाथ दोस्रो भयो । नेपाल कराँते महासंघद्वारा आयोजित प्रतियोगितामा तेस्रो स्थानको बंगलादेशले ६ स्वर्ण, सात रजत र १४ कास्य जित्यो ।

चार स्वर्ण, एक रजत र १९ कास्यसाथ पाकिस्तान चौथो, दुई स्वर्ण, आठ रजत र २९ कास्यसाथ श्रीलंका (एनओसी) टिम पाँचौँ र दुई कास्यसाथ भुटान छैटौँ भयो ।

शनिवार र आइतबार भएको प्रतियोगितामा नेपाल, भारत, बंगलादेश, पाकिस्तान, श्रीलंका (एनओसी टिम) र भुटान गरी ६ राष्ट्रका १०३ महिला र १३४ पुरुष खेलाडी सहभागी थिए ।

एक बिलियन डलर क्षतिपूर्ति माग गर्दै रोनाल्डोमाथि मुद्दा

एजेन्सी । पोर्चुगिज सुपरस्टार क्रिस्चियानो रोनाल्डोमाथि क्रिप्टोकरेन्सी एक्सचेन्ज कम्पनी बाइनान्सले जारी गरेको क्रिप्टो टोकनको प्रचार गरेको घटनामा कारवाही माग गर्दै मुद्दा दायर गरिएको छ । रोनाल्डोमाथि घाटाको व्यापारमा लगानी गर्न प्रेरित गरेको आरोप लगाइएको छ । उनीमाथि फ्लोरिडाको अदालतमा सोमबार मुद्दा दायर गरिएको हो ।

रोनाल्डोजस्ता उच्च प्रोफाइल खेलाडीले क्रिप्टोको प्रचार गर्दा असुरक्षित लगानीमा प्रेरित गरेको मुद्दामा दाबी गरिएको छ । उनीमाथि कम्तिमा १ बिलियन डलर क्षतिपूर्तिको माग गरिएको छ ।

बाइनान्स विश्वको प्रमुख क्रिप्टोकरेन्सी एक्सचेन्ज मध्ये एक हो । बाइनान्सको नन-फन्जिबल टोकन (एनटीएफ) लाई प्रचार गर्न रोनाल्डोले सम्झौता गरेका थिए । त्यतिबेला बाइनान्सले रोनाल्डोको लोकप्रियता र पहुँचको फाइदा उठाएर नयाँ प्रयोगकर्तालाई आकर्षित गर्ने उद्देश्य राखेको बताइएको छ ।

गत २०२२ नोभेम्बरमा रोनाल्डोले कम्पनीसँग टोकन प्रचार गर्न सम्झौता गरेका थिए । त्यतिबेला टोकनको जसबैभन्दा सस्तो मूल्य ७७ डलर थियो । एक वर्ष पछि यसको मूल्य १ डलरमा झरेको छ । त्यतिबेला एनटीएफले सिआर-७ टोकनको घोषणा गरेको थियो ।

क्रिप्टोको डिजिटल टोकन अनलाइन किन्न र व्यापार गर्न सकिन्छ । रोनाल्डोलाई भेट्ने अवसर जस्ता पुरस्कार घोषणा गर्दै सिआर-७ टोकनको व्यापारमा आकर्षित गरिएको थियो । गत साता नै बाइनान्सका प्रमुख कार्यकारी चाङपेङ फाओले मनी लान्ड्रिङ उल्लङ्घनमा दोषी ठहरिएपछि, कम्पनीबाट राजीनामा दिएका थिए ।

डेङ्गापा झ्याःया दरबार बोलको गीत हेर्ने दर्शक दिनान्दिन बढ्दै

काठमाडौं । नेपाल भाषाको 'डेडापा भयःया दरबार' बोलको गीत चार दिनमै अरचालीस हजार भन्दा बढी दर्शकले हेरिएको छ । भक्तपुरको विश्वप्रसिद्ध ५५ भ्याल दरबार तथा तत्कालीन राजा रणजित मल्लको प्रेम सम्बन्धलाई वर्णन गरी तयार गरिएको गीतलाई युट्यूबमार्फत हेर्ने दर्शनरहूना नुदिन बढिरहेको छ ।

जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठको रचना र नृत्य बज्राचार्यको संगीतमा तयार गरिएको गीतलाई सत्यनारायण मानन्धरले गाएका हुन् । उनले यसअघि पनि थुप्रै गीत गाएका छन् । गीत र संगीत क्षेत्रमा दसकौं अनुभव संगालेर फरक विधाका गीतमा आवाज भरिसकेका मानन्धरले १७ औं

शताब्दीको नेपाल भारत दौत्य सम्बन्ध प्रतिविम्बित हुनेगरी दुई देशका प्रेमी प्रेमिकाको विषयमा तयार गरिएको गीत गाएका हुन् । तत्कालीन भारतको बेतियाबाट आएका वृद्धिलक्ष्मी र भादगाउँका महाराज रणजित मल्लको प्रेम सम्बन्ध, अलौकिक २५ भ्यालको दरबार, भादगाउँकै विभिन्न ठाउँहरूको विषय गीतमा वर्णन गरिएको छ । केही दिन अघि औपचारिक कार्यक्रममा पुरित प्रिमियर गरिएको म्युजिक भिडियोको लागि भक्तपुरकै विश्व सम्पदामा सुचिकृत विभिन्न ठाउँमा सटिङ गरिएको छ ।

रजनी केसीले निर्माण गरेको
म्युजिक भिडियोलाई रियल टाइम
स्वरूपमा ढाल्न निर्देशक विश्व
वास बज्राचार्य र सहनिर्देशक

विजनराज बज्राचार्यले निकै मिहिनेत गरेको देखिन्छ । काठमाडौंको जमलस्थित डोरेमी स्टुडियोमा रेकर्ड गरिएको गी(त)मा गोपाल रसाइलीको संगीत संयोजन रहेको छ भने गीतको लागि श्याम बागदासले मिक्सिङ गरेका छन् । गीतलाई भानुभक्त ढकालले रेकर्ड गराउन प्राविधिक सहयोग गरेका छन् । म्युजिक भिडियोमा कलाकार कर्मा शाक्य र रोजिना सुवालमा मुख्य अभि(नय) रहेको छ ।

केही दिनअघि भक्तपुरमा औपचारिक कार्यक्रममार्फत प्रििमयर गरिएको गीतलाई लगत्तै युट्यूबमा अपलोड गरिएको हो । कार्यक्रममा भक्तपुर नगरपालिका/या मेयर सुनिल प्रजापति, जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ, स्मारक संरक्षण एवम् दरवार हेरचाह अड्डा भक्तपुरया प्रमुख अरुणा नकर्मी, संस्कृति अध्येता ओम धौमडेल, म्युजिक भिडियोकी निर्माता रजनी केसी, निर्देशक विश्वास बज्राचार्य, नेवा: देय् दबूका अध्यक्ष पवित्र बज्राचार्य, कवि विष्णु प्रतिक, लेखक प्रकाश साय्म्, लक्ष्मण पल्लिखेल लगायतको सहभागिता सहभागिता थियो ।

नृगःल्य् मिखा चायेकी को मुहूर्त

फाइभ एसजि प्रोडक्सनको
व्यातरमा निर्माण हुन लागेको
नेपालभाषाको नयाँ चलचित्र
“तुगलय मिखा चायेकी”को शुभ
मुहुर्त मंसिर १६ गते शनिबार
मध्यपुर थिमिको बालकुमारी
मन्दिर परिसरमा एक कार्यक्रम
गर्दै सम्पन्न भएको छ ।

चलचित्रका निर्देशक विश्व
वास बज्राचार्यले नरिवल फुटाएर
चलचित्रको शुभ मुहुर्त शुरु
गरेको थियो । कार्यक्रममा चली
चत्र कलाकारहरु सुरज व्यन्जन
ारले क्लायप दिएका थिए भने
कलाकारहरु श्यामसुन्दर सुन्दर
शिल्पकार, अर्णोस्वरी शिल्पकार र

सुरेन्द्र श्रेष्ठले मुहुर्त शद् दिएर
दिएर छायाँकन शुरु गरेको
थियो ।

बालकूमारी मन्दिरमा पुजा
गरेर चलचित्रका अन्य कलाकार
र प्राविधिकहरुलाई चलचित्रका
लेखक, निर्माता तथा निर्देशक
शंकर खड्गीले खादा आडाएर
सम्मान गरेको थियो । चल
चित्रका अन्य कलाकारहरुमा
मनोज महर्जन, सलोना वज्र
चार्य, सुजन वज्रचार्य, हसना
महर्जन, चिरिबाबु महर्जन, श्रीजा
अवाले, तिर्थ अवाले, अन्नपूर्ण
श्रेष्ठ, सुदन श्रेष्ठ, भीमसेन
रिसाल, राजाराम भाम, उजय

शाहीको मुख्य भुमिका रहेको छ ।

निर्मातामा शंकर खड्गी, सुरेन्द्र श्रेष्ठ र सुदन श्रेष्ठको संयुक्त लगानी रहेको चलचित्र “नुगलय मिखा चायेकि” को छायांकन र सम्पादन अभि शाक्य ले गर्दै जनाएको छ भने निर्माण व्यवस्थापकको जिम्मा उजय शाहीले लिने निर्माता मध्येका एक सुरेन्द्र श्रेष्ठले जानकारी दिएका छन् ।

पुष महिनाको पहिलो हप्ताबाट चलचित्रको नियमित छायाँकन शुरु हुने पनि निर्माण पक्षले जानकारी दिएको छ ।

तपाईंहरूकै चिरपरिचित
हिरावज्र ज्वेलरी
 मध्यपुर थिमि- ४, शंखधर चोक
Hira Bajra Jewellery
 MADHYAPUR THIMI- 4, SHANKHADHAR CHOWK
 Tel: 6632809

अर्जुन श्रेष्ठ
को-अडिक्टर
९८४१३००४१६, ९८४४७४४९६
इन्द्रभक्त श्रेष्ठ
व्यवस्थापक
९८४१४०४७११, ९८१०३११०८७

“मायाबी”को छायांकन सकियो

काठमाडौं । दिवाकर भट्टराईको लेखन तथा निर्देशनमा तयार भएको फिल्म 'मायावी'को छायांकन सकिएको छ ।

मुस्ताङ र पोखराका विभिन्न स्थानमा छायांकन गरिएको फिल्मको पहिलो चरण र दोस्रो चरण गरि करिब २ महिनामा छायांकन सकिएको हो । फिल्मको छायांकन सकिएको अवसरमा निर्माणपक्षले केक काटेर खुशी साटोको थियो ।

शनिवार बिहान २ बजे फिल्म(का मुख्य कलाकार र प्राविधिकहरुले इन्ड कल्याप गरेका थिए ।

यो फिल्ममा पल शाह, दीपिका प्रसाईं, सशील सिटौला, समिम

खान, करिश्मा श्रेष्ठ, प्रशान्त ता
म्राकार, लक्ष्मी गिरी, रवि डंगोल
राजाराम पौडेल, अंशु महर्जन, रमा
प्रसाई लगायतका कलाकारको मुख्य
भूमिका छ । फिल्मको छायांकन
सकिएसँगै निर्देशक भट्टराई निकै
उत्साहित छन् । उनले, यो फिल्म
आफ्ना लागि पनि विशेष हुने र
नायक पल शाहको करिअरलाई भने
नयाँ उचाई दिने बताएका छन् ।

फिल्ममा राज कटुवाल र चन्द्र पन्तको लगानी छ । फिल्मको सह-निर्माताको रुपमा राजु पराजुली, रमा प्रसाई र नभिनत भा छन् । फिल्मका कार्यकारी निर्मातामा प्रवि वन भट्टराई र करण सिंह छन् भने

सहयोगी निर्माताको रुपमा अम्बरीश
कश्यप छन् ।

क्रियटिभ सिने आर्ट्सको
व्यानरमा निर्माण भएको
यो फिल्ममा राजु थापाको
डीओपी, एसडी योगीको संगीत,
राम अविरलको गीत छ । फिल्म
को लाइन प्रोड्यूसरमा राजकुमार
कार्की छन् ।

फिल्मको प्रदर्शन मिति भने तय गरिएको छैन । यो फिल्मले पोखरा केन्द्रित कथा भन्छ । राम्रो टिम भएकाले राम्रोसँग छायांकन सकियो, अब फिल्मको पोष्ट प्रोडक्शनको काम सकाएपछि प्रदर्शन मिति तय गर्ने निर्देशक भट्टराईले बताएको छ ।

“सहकारी को दियोपना, स्वनिज र सुसाशन”

डि.स.का. दर्ता नं. ३३/०५७/०५८
स्थायी लेखा नं. ३००३२६८०

“आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक उन्नतिका लागि सहकारिताको भावनालाई जगाऔँ ।”

बालकुमारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

BALKUMARI SAVING & CREDIT CO-OPERATIVE LTD.

शंसधरचोक, मध्यपुर थिमि-४, भक्तपुर, नेपाल, फोन: ५०९३३२३, ५०९३४५५

ईमेल: basic@mail.com.np

च.नं. : १८३/०८०/०८१

मिति: २०८०।०८।०३

आदरणीय शेयर सदस्यहरू

विषय: २३ औं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुने बारे ।

यस बालकुमारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको मिति २०८० कार्तिक १८ गते, शनिबार बसेको सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णय बमोजिम २३ औं वार्षिक साधारणसभा (आ.व. २०७९/०८०) निम्न लिखित विषयहरूमा छलफल गरी पारित गर्न देहायको मिति, समय र स्थानमा बस्ने भएकोले सम्पूर्ण शेयर सदस्यहरूलाई उपस्थितिको लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

कार्यक्रम

मिति : २०८० पुस ७ गते, शनिबार

समय : बिहान ११:०० बजे

स्थान : शंखधर पार्टी प्यालेस, शंखधरचोक, मध्यपुर थिमि-४, भक्तपुर

छलफलका विषयहरू

- १) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूको प्रतिवेदन छलफल गरी पारित गर्ने ।
- २) आ.व. २०७९/०८० को लेखापरीक्षकको आर्थिक प्रतिवेदनमा छलफल गरी पारित गर्ने ।
- ३) आ.व. २०८०/०८१ का लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ती तथा पारिश्रमिक तोक्ने ।
- ४) विनियम संशोधन सम्बन्धमा ।
- ५) कार्यक्षेत्र विस्तार सम्बन्धमा ।
- ६) आन्तरिक नीति, कार्यविधिहरू संशोधन, परिमार्जन तथा नयाँ आन्तरिक नीति, कार्यविधिहरू पारित सम्बन्धमा ।
- ७) समितिले समय समयमा परिवर्तन गरेका ब्याजदर, विलम्ब शुल्क तथा अन्य विषयहरूमा गरेका निर्णयहरूलाई छलफल गरी अनुमोदन गर्ने ।
- ८) शेयर लाभांश अनुमोदन सम्बन्धमा ।
- ९) संरक्षित पूँजी फिर्ता सम्बन्धमा ।
- १०) वार्षिक बजेट तथा कार्ययोजना सम्बन्धमा ।
- ११) ४ वर्षे रणनीतिक योजना सम्बन्धमा ।
- १२) साधारणसभाको निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्नका लागि शेयर सदस्यहरूमध्ये बाट बाह्र जना प्रतिनिधि चयन सम्बन्धमा ।
- १३) विविध ।

पृथ्वीराम श्रेष्ठ
(सचिव)

पुनः:

१. २०७९ सालको एसईई परीक्षामा उत्तिर्ण शेयर सदस्यका छोराछोरीहरू मध्ये सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याई उत्तिर्ण हुनेलाई पुरस्कार र प्रशंसा-पत्र वितरण गर्ने भएको हुँदा २०८० मंसिर २९ गते, शुक्रबार कार्यालय समयभित्र लखाङ्ग पत्र सहित निवेदन दिनुहुन अनुरोध छ ।
२. वार्षिक साधारणसभामा स्नातोकोत्तर तथा पिएचडी उत्तिर्ण शेयर सदस्यहरूलाई सम्मान गर्ने भएकोले २०८० मंसिर २९ गते, शुक्रबार कार्यालय समयभित्र लखाङ्ग पत्र सहित निवेदन दिनुहुन अनुरोध छ । साथै सम्मानित हुने सदस्यहरूको अनिवार्य रूपमा नियमित बचत तथा सदस्य पहिचान फाराम मरेको हुनु पर्नेछ ।
३. बालबचतकर्ताहरूलाई साधारणसभामा उपहार उपलब्ध गराइने भएकोले आफ्नो परिचय खुले पासबुक सहित साधारणसभामा उपस्थितिको लागि अनुरोध गरिन्छ ।

सदस्यहरूको सहजताको लागि साधारणसभामा विहान ८:३० बजेदेखि उपस्थिति पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।

www.balkumarisaccos.com

शुभ श्री बैक्चेट
(पार्टी प्यालेस)

सुविधा सम्पन्न रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, व्रतबन्ध, तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार एवं आउटडोर इनडोर क्याटरिङ्गका साथै कुक वेटरहरु चाहिएमा हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

सम्पर्क: ६६३८७३४, ९८४१४७७८५२, ९८४१८६५५९४
सिद्धिकालीचोक, मध्यपुर थिमि-४ भक्तपुर

प्रकाशक/कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर, फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३,
मद्रण: धिम्ले अफसेट प्रेस, अनामनगर, **web Portal : www.thimitimes.com.np/**